

Het boek **“Godenslaap”** van **Erwin Mortier** besproken op leeskring “De Omslag” 28-8-2012.

Onze eerste reactie.

Gerda; prachtig boek, een ontdekking. Opnieuw WO I.

Thea; prachtig boek, maar te mooie taal.

Jannie; indrukwekkend prachtig boek.

Annelies; enorm mooi gedicht, echter te gezocht.

Marné; heel mooi verhaal met te bloemrijke taal.

Paulien ; tot blz. 100 moeilijk. Daarna mooi en knap geschreven met te veel vergelijkingen.

Wil ; met plezier gelezen. Historisch poëtisch verhaal.

Nelleke ; tot blz. 150 worstelen. Daarna lastig maar mooi verhaal met metaforen.

Ria; prachtig verhaal, maar moeizaam door heen geworsteld. Prachtige zinnen.

Ariana; interessant gruwelijk verhaal. Prachtig proza met veel lange zinnen.

Over de auteur en zijn werk. Erwin Mortier werd geboren in Nevele, 28 november 1965. Hij is de jongste van vijf kinderen. Zijn vader was postbeambte en diep ontroerd in tranen toen hij afstudeerde. Zijn moeder is van Italiaanse afkomst. Van haar erfde hij zijn rebelse karakter. Daardoor verliep zijn schooltijd turbulent. Groeide op in Hansbeke, een dorpje aan de zuidgrens van het Meetjesland en deelgemeente van Nevele.

Woont samen met radio- en televisiemaker Lieven Vandenhaute.

Mortier studeerde kunstgeschiedenis in Gent en behaalde daarnaast het diploma van psychiatrisch verpleegkundige. Zijn mil. dienst werd omgezet in burgerdienst. Zo was hij van 1991 tot 1999 als wetenschappelijk medewerker verbonden aan het Dr. Guislain Museum, waar hij werkte omtrent het onderwerp geschiedenis van de psychiatrie. In deze periode publiceerde hij in diverse literaire tijdschriften. Sinds 1999 leeft Mortier van zijn pen.

Een rode draad door zijn oeuvre is een grote bekommernis om de taal en de herinnering die er in vervat ligt. In 2005 werd hij voor twee jaar tot stadsdichter van Gent benoemd.

“Godenslaap” zit vol knipogen naar bestaande schrijvers.” Dat is geen jatwerk; het is vooral een eerbetoon.” Hij bewondert S. Streuvels, H. Claus, L.P. Boon en vooral G. Walschap.

In 2009 kreeg hij de Tzumprijs voor de beste literaire zin uit “Godenslaap”: “Ik volg de cadans van mijn handschrift en zoek naar de in letters gestolde, kwezelachtige wellust van het meisje dat ik ooit geweest moet zijn, het wicht dat op de drempel van haar adolescentie haar schriftuur even strak aantrok als de dunne lederen veters waarmee ze haar laarsjes dicht reeg, hoe ze het vlees van het woord in de baleinen van de zinsbouw dwong, tot haar eigen lijf vol striemen stond en ze naar uitbraak verlangde”.

Titelverklaring. Héléne zegt: “Het grootste deel van onze geest is een indische god die zich uitstrekt in de alerte slaap van een kat, alles behalve doof en alziend als het moet. Blz. 386.

Thema’s in “Godenslaap” ouder worden en WO I.

Romans - Marcel, 1999

- Mijn tweede huid 2000

- Sluitertijd 2002

- Alle dagen samen 2004

- Godenslaap 2008

Gedichten - Vergeten licht 2000

- Uit één vinger valt men niet 2005

- Voor de Stad en de Wereld 2006

- Stadsgedichten 2005 - 2006

Verder ook nog diverse gebundelde **essays**

Vertalingen van zijn publicaties verschijnen in Frankrijk, Engeland, Duitsland en Bulgarije.

In het zicht van 2014, de 100^{ste} verjaardag van WO I, deed Mortier drie vertalingen uit het engels met getuigenissen van oorlogsverpleegkundigen uit die periode.

Prijzen Voor “Marcel”, zijn debuut, kreeg hij 4-en voor “Godenslaap” 2 onderscheidingen.

Perspectief Er is sprake van een achteraf vertellende ik wanneer H       vertelt over de WO I en van een mee belevende ik wanneer ze over de verzorging van Rachida spreekt.

Samenvatting van de inhoud van het boek dat uit vijf delen bestaat.

I. H       Demont is een oude vrouw die in haar bejaardenkamer thuishulp heeft van de lieve R      , een allochtoons meisje. Ze schrijft de herinneringen uit haar leven op in schriften, die Rachida in de boekenkast moet zetten. Haar moeder was een Franse boerendochter die trouwde met een Vlaamse koperhandelaar. Haar broer Edgar heeft homoseksuele neigingen en was mogelijk ook verliefd op haar man. Met haar vader kon H       goed opschieten, met haar moeder ging het moeizamer. Het huishouden werd gedaan door Emilie. Elke zomer gingen ze op vakantie naar Noord-Frankrijk, waar de broer van moeder Marianne nog woonde. De vrouwen uit de stand van H       hadden weinig bewegingsvrijheid, waaruit zij probeerde te ontsnappen door te lezen en te schrijven. Haar moeder vond haar daarom zweverig.

II. H       vindt het leuk om Rachida in haar huis aan het werk te zien. Dan kondigt ze aan dat haar broer Edgar jaren geleden gestorven is. Lang heeft zij gedacht dat zij de enige vrouw in zijn leven was. Maar hij had wel eens gezegd dat de oorlog het beste was dat hem was overkomen. Want hij kwam zo gemakkelijk in aanraking met "gewild vlees".

III. In juni 1914 gaan moeder, H       en Edgar weer op vakantie naar Noord-Frankrijk. Dan wordt de Oostenrijkse kroonprins vermoord, wat het begin van de WO I inluidt en zij niet meer kunnen terugkeren naar België. Want daar ontstaat een verschrikkelijke loopgravenoorlog. Boerenknechten worden opgeroepen om in het leger te gaan. Velen van hen verliezen ledematen of raken geestelijk beschadigd. Ook kinderen worden het slachtoffer van de oorlog. Schrijnend is de sc     waarin het meisje Ameli   om het leven komt.

Bij een korte toer ontmoet H       de Engelse soldaat en fotograaf Matthew Herbert, die allerlei spannende momenten wil vastleggen voor zijn Engelse bazen. Hij leidt haar niet alleen rond in het oorlogsgebied maar wijdt de verliefde H       ook in de liefde in. Het is voor haar een opwindende gebeurtenis. Na de oorlog bezoeken ze plaatsen waar verschrikkelijke veldslagen hebben plaatsgevonden en H       ergert zich aan het ramptoerisme.

IV. Edgar heeft na de oorlog vreselijke dingen over de loopgravenoorlog verteld. H       ontvangt na zijn dood zijn foto's. Ze vraagt zich af, of zijn homoseksueel gedrag werd veroorzaakt door de verschrikkingen van de oorlog, die hij wilde vergeten.

Toen hij tijdens de oorlog getroffen werd gingen H       en Marianne hem opzoeken. Als ze bij hem zijn, is er een aanval op het tot hospitaal verbouwde hotel en kunnen ze niet meer weg. Dan ziet H       onverwacht haar geliefde Matthew die zijn lichte verwondingen in een achtergehouden brief al had gemeld. Na de oorlog gaan ze allemaal terug naar de plek waar ze eens zijn verzorgd. Marianne en Edgar hebben dan ook de zware griep epidemie overleefd. Nadat de vrede is aangebroken, rijden H       en Matthew terug naar België. Zij zoeken haar ouderlijk huis op. Daar ontmoet ze haar vader, die door een chauffeur van Matthew naar zijn vrouw wordt gebracht en hen samen in het huis achterlaat. Over Emilie wordt bekend dat ze het met Duitse mannen heeft gehouden en nu als moffenhoer wordt beschouwd. Matthew vertrekt vervolgens tijdelijk naar Engeland nadat hij H       heeft beloofd haar te trouwen.

V. Nu komt Rachida weer in beeld. H       is zo oud geworden dat het leven haar niet veel meer kan schelen. Ze heeft afscheid moeten nemen van haar ouders, van Edgar, van haar man en dochter. Over haar moeder vindt zij dat ze te onrechtvaardig heeft geoordeeld. Ook de verhouding met haar dochter is nooit ideaal geweest. Moeder en dochter waren ook nog enkele keren na de oorlog naar Frankrijk terug gegaan, maar de laatste keer was de boerderij een vervallen bouwwerk. H       keek nog        keer goed en is er daarna niet meer terug gekeerd. In eenzaamheid heeft ze haar leven verder gesleten.

Rachida zal het gordijn voor H       open laten, dan kan ze sterren zien en zo in slaap vallen.

Ariane